

DOM FORMACYJNY DIECEZJI ELBLĄSKIEJ ŚW. WOJCIECHA W MIKOSZEWIE

1. POWSTANIE

Zmiany społeczno-polityczne jakie zaszły w Polsce w latach dziewięćdziesiątych spowodowały, że przedsiębiorstwa, które się prywatyzowały pozbywały się majątku. Wrocławskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego prowadziło Ośrodek Wczasowy „Pod Wiechą” w Mikoszewie, dzierzawiąc grunty od Lasów Państwowych. Chcąc się pozbyć ośrodka zwrócili się z prośbą do Urzędu Gminy w Stegnie celem znalezienia odpowiedniego podmiotu, któremu, za pośrednictwem Gminy można by było przekazać nieruchomości. Dyrektorem W.P.B.O był wówczas mgr inż. Jacek Unold¹.

Propozycją zainteresowały się Misjonarki Krwi Chrystusa ze Swarzewa. W rozmowie z wójtem Gminy przedstawiły swoje propozycje, które znalazły uznanie. Mieszkańcy Mikoszewa stanęli w zdecydowanej opozycji, twierdząc, że w ośrodku będą przebywali narkomani. Zorganizowano zebranie wiejskie, na którym przeciwstawiono się Radzie Gminy chętniej do przekazania ośrodka Siostrom. Wobec powyższego Gmina wycofała się. Wówczas Dziekan Dekanatu Nadmorskiego ks. prałat Stanisław Knapik przedstawił sytuację Biskupowi Elbląskiemu Andrzejowi Śliwińskiemu. Ksiądz Biskup okazał duże zainteresowanie ośrodkiem, w którym widział miejsce dla elbląskiego Wyższego Seminarium Duchownego. Propozycja ta spotkała się ze zrozumieniem tak ze strony Urzędu Gminy, Rady Gminy jak i mieszkańców Mikoszewa². Przystąpiono do rozmów, w wyniku których Uchwałą Rady Gminy z dnia 29 października 1992 roku cały majątek ośrodka wczasowego Wrocławskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego przekazany wcześniej Gminie miał znaleźć właściciela w Diecezji Elbląskiej w celu utworzenia seminarium duchownego. W dniu 5 listopada 1992 roku podpisano protokół zdawczo-odbiorczy. Stronę przekazującą, Urząd Gminy w Stegnie reprezentowali: Lechosław Zawrotniak — wójt Gminy Stegna, Bożena Górnicz — skarbnik Gminy Stegna, Halina Polańska — z-ca skarbnika Gminy Stegna. W imieniu Diecezji Elbląskiej budynki, budowle zlokalizowane na terenie byłego ośrodka wczasowego przejęli: ks. Jan Halberda — dyrektor ekonomiczny Diecezji oraz ks. Jan Sindrewicz — dyrektor Charytatywny Diecezji³.

¹ Wywiad z Krystyną Wilczewską ówczesnym Kierownikiem O.W. W.P.B.O „Pod Wiechą”.

² Wywiad z Dziekanem Dekanatu Nadmorskiego, ks. prałatem Stanisławem Knapikiem.

Idea utworzenia seminarium duchownego w Mikoszewie była bardzo żywa. Późną jesienią swoją wizytę w ośrodku złożyli klerycy Wyższego Seminarium Duchownego w Elblągu, celem zaznajomienia się przyszłym seminarium. To miejsce jako przyszłe seminarium nawiedził także Nuncjusz Apostolski ks. Arcybiskup Józef Kowalczyk wraz z Biskupem Elbląskim⁴. O poważnym zamiarze utworzenia seminarium świadczy także fakt przygotowywania się do prac remontowych poprzez wykonywanie kosztorysów na ogrzewanie i remonty obiektów, (datowane na luty i marzec 1993 roku) które znajdują się w archiwum Domu Formacyjnego.

Ośrodek potrzebował prac remontowych, od wielu lat był nieużywany, przeciekały wszystkie dachy, tynki były zagrzybiałe. Brakowało podstawowego wyposażenia, instalacja elektryczna stwarzała zagrożenie. W najgorszym stanie pod względem technicznym znajdowały się budynki gospodarcze — kuchnia wraz z magazynami oraz stołówka i świetlica.

Podstawową przyczyną zrezygnowania z planów utworzenia Seminarium Duchownego w Mikoszewie było otrzymanie od Miasta Elbląga budynków, po zakładach spółdzielni „Elsin” przy ul. Blacharskiej (obecnie Bożego Ciała), na potrzeby Wyższego Seminarium Duchownego w Elblągu.

W związku z tym Biskup Elbląski zdecydował aby ten ośrodek przeznaczyć na potrzeby dzieci i młodzieży. Z dniem 01.05.1993 roku ks. Edward Rysztowski — Diecezjalny Duszpasterz Młodzieży został mianowany Administratorem Ośrodka Rekolekcyjnego w Mikoszewie. Dekretem z dnia 14.08.1993 roku został erygowany i poświęcony Dom Formacyjny Diecezji Elbląskiej św. Wojciecha przez Biskupa Elbląskiego Andrzeja Śliwińskiego.

II. GOSPODARKA

Ośrodek jest położony na obszarze 2,12 ha lasu sosnowego. Znajdują się tam dwa bloki mieszkalne, mogące pomieścić trzysta osób (1818 m² powierzchni użytkowej), miejsce na obóz pod namiotami, oraz zaplecze kuchenne, gospodarcze i mieszkania dla pracowników. Jest także kaplica, stołówka i świetlica oraz boiska sportowe o łącznej powierzchni 1544 m². Całość terenu jest ogrodzona (1066 metrów bieżących).

Początki były bardzo trudne. Potrzeba prac remontowych i doposażenia obiektu. Dzięki pomocy materialnej Biskupa Andrzeja Śliwińskiego i Diecezji Elbląskiej w pierwszych dniach wakacji 1993 roku przyjechały dzieci na rekolekcje. W dniu ich przyjazdu zostały przywiezione także łóżka zakupione od wojska za pieniądze otrzymane od Biskupa Elbląskiego. Wyremontowano dachy, poprawiono tynki, zakupiono najważniejsze wyposażenie.

W pierwszych latach ośrodek nie był w stanie sam się utrzymać. Kuria Diecezjalna Elbląska pokrywała koszty energii elektrycznej, dzierżawy gruntów i inne w okresie poza wakacjami oraz płace dwóch stałych pracowników w ciągu całego roku. Od samego początku do dnia dzisiejszego stałymi pracownikami są

³ Akta Domu Formacyjnego Diecezji Elbląskiej, t. 1, dostępne w tamtejszym archiwum.

⁴ Wywiad z Krystyną Wilczewską.

Grzegorz i Krystyna Wilczewscy, wcześniejsi pracownicy O.W. W.P.B.O. „Pod Wiechą”, szczerze oddani dla Domu Formacyjnego Diecezji Elbląskiej. W okresie wakacyjnym jest zwiększona ilość osób podejmujących pracę. Od września 1996 roku ośrodek stał się samofinansujący.

Rokrocznie dokonywano prac remontowych i doposażono ośrodek. Zakupiono kołdry i pościel dla wszystkich uczestników. Częściowo ocieplono budynek i wymieniono stolarkę okienną. Wyposażono kuchnię w nowe urządzenia usprawniające pracę. Wybudowano kotłownię olejową, ocieplono częściowo budynek, wybudowaną przesył ciepłej wody c.o. i c.w. oraz zainstalowano grzejniki centralnego ogrzewania, co znacznie podniosło standard Domu Formacyjnego.

Nakłady finansowe związane z doposażeniem i remontami są proporcjonalnie duże. W ostatnich latach przekraczają kwotę 80.000 zł. Jest to możliwe dzięki pozyskiwaniu funduszy z zewnątrz. Wielkość terenu, ilość obiektów, zniszczenia jakie czynią dzieci i młodzież (rokrocznie trzeba malować niemal wszystkie pokoje), konieczność podnoszenia standardu sprawiają, że nakłady finansowe na inwestycje w kolejnych latach nie mogą ulec zmniejszeniu. Jest jeszcze wiele prac, które muszą być wykonane na przykład budowa nowej kaplicy, remont boisk.

Ośrodek kierując się zasadą „non profit”, wszelkie zyski, jeśli takowe są, przeznacza na cele własne, zawarte w dekrete powołującym Dom Formacyjny Diecezji Elbląskiej do istnienia.

III. DZIAŁALNOŚĆ

Dom Formacyjny powołano do istnienia z dniem 1 maja 1993 roku. Pierwszymi mieszkańcami byli pracownicy budowlani a uczestnikami uczestnicy obozów dla ministrantów i lektorów wraz z ks. Mirosławem Masztalerkiem w liczbie 95 osób oraz dla młodzieży polonijnej z Wilna i polskiej z Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży wraz z ks. Edwardem Rysztowskim w liczbie 45 osób. W pierwszym roku działalności odbyły się także rekolekcje dla zespołów muzycznych prowadzone przez ks. Andrzeja Kilanowskiego, Dzieci Maryi, którymi opiekował się ks. Dariusz Piórowski, Grupy Synodalne z Biskupem Józefem Wysockim. Rekolekcje i obozy w pierwszym roku działalności prowadzili także ks. Dariusz Juszcak, ks. Grzegorz Wąsowski, ks. Zbigniew Kordowski, ks. Piotr Bryk, ks. Wiesław Szabla. W pierwszym roku działalności w rekolekcjach i obozach wzięło udział 796 osób oraz 177 osób z Grup Synodalnych (pobyt trzydniowy).

Podniosła uroczystość poświęcenia Domu Formacyjnego odbyła pod koniec wakacji 14 sierpnia 1993 roku. Przewodniczył jej Ordynariusz Diecezji Elbląskiej Biskup Andrzej Śliwiński wraz z kapłanami z Dekanatu Nadmorskiego z ks. Dziekanem Stanisławem Knapikiem, przedstawicielami z diecezji między innymi ks. Dyrektorem Wydziału Katechetycznego Janem Wiśniewskim. Gośćmi byli także przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej — Joanna Pelc Doradca Ministra, Zbigniew Orzech — Wicekurator Oświaty w Elblągu, Wójt Gminy Stegna — Lechosław Zawrotniak, przedstawiciele Zarządu Miasta Elbląga oraz wiele innych osób, którym idea Domu Formacyjnego była bliska.

Działalność Domu Formacyjnego budziła bardzo duże zainteresowanie z uwagi na kierunek podejmowania działalności. Ośrodek odwiedzali prezydenci, burmistrzowie i wójtowie, wojewoda elbląski, minister edukacji narodowej, kuratorzy oświaty, posłowie i senatorowie⁵. Co drugi rok przyjmowana była młodzież z Poloni zamieszkująca tereny byłego ZSRR (Litwa, Białoruś, Kazachstan), koszt pobytu w zdecydowanej większości był pokrywany ze środków własnych. Dwie największe klęski żywiołowe — powódzie, które nawiedziły nasz kraj postawiły wobec konieczności niesienia pomocy najbardziej potrzebującym. W Domu Formacyjnym Diecezji Elbląskiej znalazły pomoc w roku 1997 dzieci z Kłodzka i województwa zielonogórskiego. Pierwszy obóz był organizowany przy współpracy z Katolickim Ruchem Antynarkotycznym, drugi z CARITAS Diecezji Elbląskiej. W roku 2001 jako jedni z pierwszych zaproponowaliśmy współpracę z Gdańskiem, a po powodzi na południu Polski przyjęliśmy grupę dzieci i młodzieży z Morawicy we współpracy z KARANEM.

Najbardziej trwała współpraca istnieje z ruchem Światło Życie (Oaza Rodzin, Oaza Dzieci Bożych), który od pierwszego roku w mikoszewskim ośrodku przeżywa swoje rekolekcje. Do czasu powstania ośrodka w Szymonowie swoje obozy organizowało Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży. CARITAS Diecezji Elbląskiej organizowała wakacje dla dzieci z rodzin najuboższych od 1994 do 1999 roku kiedy to otwarto własny ośrodek także w Mikoszewie. Stowarzyszenie KARAN, Katolicki Ruch Antynarkotyczny rozpoczął współpracę w 1995 roku, która trwa do dnia dzisiejszego. Rokrocznie organizuje obozy socjoterapeutyczne dla dzieci zagrożonych uzależnieniem oraz chętnie wspiera działalność ośrodka (od kilku lat organizuje na terenie ośrodka festyny dla mieszkańców parafii „Żegnajcie wakacje”, współorganizowała obozy dla powodziaków). Bardzo często z ośrodka korzystał ruch Wiara i Światło, Ruch Rodzin Nazaretańskich, Odnowa w Duchu Świętym.

Bardzo dużym zainteresowaniem działalność Domu Formacyjnego św. Wojciecha cieszy się u Biskupa Elbląskiego Andrzeja Śliwińskiego. Z radością odwiedza dzieci i młodzież w Mikoszewie. Jest obecny rokrocznie, kilkakrotnie. Sprawuje Eucharystię, wygłasza Słowo Boże, spotyka się z uczestnikami rekolekcji, obozów i koloni oraz z wychowawcami. Podobnie Biskup Pomocniczy Diecezji Elbląskiej Józef Wysocki. Od dziewięciu lat przez swoją obecność i rozmowy okazuje zainteresowanie osobami przebywającymi w ośrodku.

Podczas wakacji w Mikoszewie wypoczywa na rekolekcjach, obozach i koloniach ponad tysiąc osób. Przed wakacjami i po wakacjach na kilkudniowy wypoczynek przyjeżdżają dzieci i młodzież z parafii, ruchów, wspólnot i szkół naszej diecezji oraz terenów ościennych. Preferowane są wyjazdy organizowane przez parafie naszej diecezji⁶.

⁵ Wpisy do kronik Domu Formacyjnego Diecezji Elbląskiej św. Wojciecha, t. I–III.

⁶ Podstawą treści artykułu są kroniki Domu Formacyjnego Diecezji Elbląskiej św. Wojciecha, t. I–III oraz doświadczenie Administratora Domu Formacyjnego w Mikoszewie od 1993 roku.

**FORMATIONSHEIM DES HL. ADALBERTS
DER ELBINGER DIÖZESE IN MIKOSZEWO**

ZUSAMMENFASSUNG

Der Beitrag bringt dem Leser die Tätigkeit des Formationsheims in Mikoszewo näher. Seit der Einweihung dieses Heimes 1993 seitens Bischof Andrzej Śliwiński wurden darin Begegnungen für Ministranten, Lektoren und Jugendliche veranstaltet, so z.B. aus Vilnius, für den Katholischen Jugendverband, für Marias Kinder, weiter für Musikgruppen und auch für Synodalgruppen. Diese sind übrigens ständige Gäste geistiger Erneuerung und der Exerzitien. Das Zentrum arbeitet mit der Katholischen Anti-Rauschgift-Bewegung KARAN zusammen. Für Kinder aus Überschwemmungsgebieten wurden Ferienlager veranstaltet. Es sind schöne und nützliche Aktivitäten.